

לפני 25 שנה

האחד נפל בקרב, בעוד אחיו הוכרו כגוי, כפענה שאנני הנחרה לא נזיירה כראוי. בשער הגיליון: זאב אקסמוין, מרצה של ר"ך ישראל קמנר.

גליון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, פורסם כתבת-שער שהתמקדה בפסקי-הדין של ר"ך ישראל רדולף קמנר. כתבת-השער ניתחה את מרכיביו הפוליטיים של הרצח הפוליטי הזה, ובחנה את קשריו עם שירותי-הביטחון. פרשייה נוספת כמותו כיוון התמקדה בראשית הברור המרסמי של הטיפת כתב "העולם הזה", אלי תבור, כירי שירותי-הביטחון. תחת הכותרת "אני מתחנן עם כרצת!" הובא סיפורו של המזרחי אריק פארכר שהתאבד בקרבות הכרזות אלה, הכרה בלהקת "ברזיליאנדי" שבקצה ישראל. תחת הכותרת "לא כל גר הוא יהודי!" הובא סיפורו של ממשחה שכנה

"העולם הזה" 1058
תאריך: 8.1.1958

לחודש. שימעון וצבי התלכדו מההצעה. יוסף מילוא, מנהל התיאטרון הקאמרי, ששהה גם הוא בפאריס, הוסיף הצעה קוט" מת נוספת: 100 לירות לערב במועדון התיאטרון.

מנייריק הגיעה בדיוק באותם הימים בשורת איוב. סאליבן, שהיו לו ידיעות מדויקות מפאריס על מצבה של השלישייה, שינה את הצעותיו. מאתיים וחמישים דור לר וכרטיס בכיוון אחד, הודיע לאמרג' נית. אריק רצה לנסוע לגנייריק למרות הכל. נסתדר איכשהו, ביקש לשכנע את שימעון ואת צבי. לא נמות ברעב. ביקור בשגרירות. שני המיתרים ה- אחרים סירבו בכל תוקף. הם האמינו כי אריק מתכוון להישאר בהוליווד, וכי הוא יעזוב אותם לנפשם אחרי שיופיעו בטל- וויזיה. הסיכויים להישאר חסרי-פרנסה ב- גנייריק לא הלהיבו אותם במיוחד. ואילו הצעותיהם של גודיק ומילוא קסמו מאוד: בישראל יוכלו לחסוך כסף, לחדש את ה- רפרטואר ולחזור לאירופה ואולי גם לאר- צות-הברית. סירובם של השניים ללוחות אותו לגנייריק הכעים את אריק מאוד. באחד הימים חזר למלון. הדידע לשימעון בארשת-פנים חמורה: היתיה בשגרירות הישראלית. שאלתי ואמרו לי שבין כך וכך לא תוכל לנסוע לארצות-הברית. מפני שאתה קומוניסט.

השלישייה התפרקה. שימעון, שנסיעתו לארצות-הברית לא עמדה אפילו בספק — לדיברי סאליבן בביקורו בפאריס — לא רצה לדבר יותר עם אריק; צבי החליט להישאר באירופה. להשתלם בזימרה* ר אריק חזר לישראל כדי לשיר שנסונים ב- מועדון התיאטרון. השבות חזר גם שימעון ישראלי התחיל לחפש תפקיד באחד הי מחוות החדשים המוצגים בתיאטרון.

אנשים

● ראשה-הממשלה דוד בן-גוריון, בטקס חלוקת פרס ביאליק לחוכמת ישר- אל: אני בא עתה בשימחה על ססימתי מעשה מרכבה (של הממשלה) שנגרם לא בשל חוכמת ישראל אלא להיפך.

● הפרופסור ישעיהו ליבוביץ, במאמר תשובה על הביקורת שנמתחה על "האנציקלופדיה העברית" שהוא אחד מי עורכיה, מצד חוגי השמאל: "האנציקלופד- דיה אינה כתבת-עמולה של המגבית ול- פיכך אין בה מקום לציפצופים של ציפור הנפש... אין אנו רואים כל הצדקה לער- כים מיוחדים על נושאים כמו אירגון אמ- הות עובדות, ואנחנו משאירים למבקרים את הזכות לחבר אנציקלופדיה אשר בה יופיע הערך אירגון אמהות עובדות בצד הערך 'אירגון האומות המאוחדות'."

● המשורר אברהם שזונסקי, בהר- צאה במעודן צוואה במיסגרת סימפוניון על בנושא מה קורא הנוער: "בכתבו את חסותה, חסם בה יבאל בעסינון את הדרך לספרות לפני הנוער."

● שרת-החזן גולדה מאיר, בשיחה עם חברי המישלחת החקלאית הכולגרית שסיירה בארץ: "אם אבוא לכולגריה, לא אבוא רק כשרת-חזן, אלא גם כמגדלת תרנגולות."

* עד מהרה הפך צבי בורודובסקי, הי מכונה כיום צבי בורודוב לזמר אפרה מב- קש ומצליח באירופה.

סת עופות שהגיעו לסירקס, ולהימנע מ- השיא סרגיות בנות 15.

זימרה

כל אחד לחוד

שישה חודשים נמשך מסע הניצחון של שלושת המיתרים ברחבי צרפת. הצלחה רפה הצלחה, קופה התמלאה אחרי חבר- תה — הניצחון היה שלם. בצרפת קיבל הקהל את שלושת הומרים הישראליים, שלושתם שחקני הקאמרי לשעבר, בהתל- הבות מרובה. שיתוף הפעולה הישראלי- צרפתי בשעת מיבצע סיני, וכישרונם הבלוט של השלושה בביצוע רפרטואר ישראלי עממי, עשו את שלהם יותר משיכלה לע- שות הפירסומת הרעשנית הטובה ביותר. הדי ההצלחה עברו מצרפת לחלקי תבל אחרים.

סימן ראשון להצלחה הגדולה, אחרי הי כותרות ומאמרי-הביקורת האתחדים בעי- זונות המקומית, היתה הצעתו של אד סאליבן, אחד ממלכי הטלוויזיה של ניר- יורק: אלף דולר בעד הופעה ברשת האר- צית של הטלוויזיה וכרטיס הלוך ושוב. אריה (אריק) לביא, שימעון (בס") ישראלי וצבי בורודובסקי היו ברקיע השי- בעי, המאושר מכולם היה אריק. כי בעוד ששימעון וצבי רצו לאגור כסף על-מנת להשתלם בזימרה באירופה, כמה אריק להגיע לגנייריק, משם להוליווד ובה ל- אחד מאולפני-הסרטים. גם אשתו, שושנה שני, רצתה מאוד לבקר בגנייריק-ההוליו- ודי.

מאה לירות לערב. סמוך לנסיעה לארצות-הברית התחיל הכוכב הנוצץ לר- עוך, שהייה הממושכת מחוץ לישראל נתנה את אותותיה ברפרטואר ובביצועו. היחסים בין השלושה, שלא היו מזהירים מעולם, התקלקלו יותר ויותר. במקום חזרות ולימוד שירים חדשים, עסקו המי- תרים בוויכוח בלתי פוסק בדבר מיקומו של כל אחד על הבימה וחלוקת הרווחים. זה היה המצב כשהגיע האמרגן גיורא גודיק, אמרגנם הישראלי של שלושת המי- תרים, לפאריס. "בואו לישראל, הציע גודיק מייד. אני נותן לכם אלפי לירות

שקוף מדי, מרתיע גם את אותם העמים האפריאסיאטים הידידותיים. שאינם רוי חשים איבה מוקדמת למדינה.

כסופו של דבר לא היה מנוס מן הי- החלטה הגדולה: האם ישראל שייכת לי- יבשת האפריאסיאטית, כפי שקבע זאת אלהים — או ליבשת האירופית. כפי ש- קבעו דוד בן-גוריון ושימעון פרס? בהעדר החלטה כזאת, כל התיקנות של ישראל לקנות אחיזה של קבע בגאנה האפריקאית, לא יהיו אלא פאטה מור-גאנה.

דרכי חיים

נישואי בסר

אילו היו נישואיהם של רותי ברוזני ו- שמיטוב סמי עולים יפה, יתכן ולא היה חכם יוחנן נתנאל מגיע אל בית-המישפט. אך כימעט מן היום הראשון התחילו בני הווג, תושבי שכונת ליפתא עילית בירר- שלם, לריב ולהתקוטט. שמיטוב היה מקי- מץ בהוצאות הבית, לא רצה שאשתו תצא ליעתים קרובות מדי לרחוב; וכשמצא אר- תה קוראת סיפורי אהבה, קרע את הספר בהכרזו: "אני אלמד אותך מספיק גם בלי ספר!"

לבסוף, כעבור כימעט שנה של נישואין, עזבה רותי הקטנה את בית בעלה, וביק- שה מיקלט בבית הוריה. כעבור שבועיים נולדה לה בת, שהוכנסה מייד למעון וי- צו.

ואז הסתבך חכם נתנאל הקשיש, שוחט וחון לפי מקצועו, שערך את טקס ניר- שואיהם של רות ועמיטוב, למרות שלא הר- סמך מעולם לשערך חופה וקידושין. כי הסתבר שבשעת הנישואין לא היתה הכלה אלא בת 15 וחצי.

החכם בן ה-72 הובא לפני שופט השלום יעקב בוק בירושלים, ונאשם בעבירה על החוק האוסר את נישואיהן של צעירות בנות פחות מ-17 שנה. כעדת תביעה הור- פיעה האם האומללה בת ה-16 וחצי, כשתי- נוקה נתון בורעותיה. קבע השופט: "התור- צאה האומללה של נישואי-הבוסר מוכיחה עד כמה נפשע היה מעשהו של הנאשם. חכם נתנאל ניה לשלושה חודשי מאסר על-תנאי 100 לירות קנס שאותו שילם מייד. להבא הוא ייאץ להסתפק בשחיי

העם

סוך שחור

במיבצר נצור אין שימחה גדולה יותר מאשר בואו של אדם מן החוץ. שהצלח להסתנן מבעד לקווי האויב ולהיכנס אל בין החומות.

במדינת ישראל, שהיא בבחינת עיר נצורה מזה עשר שנים, קיימת שימחה דומה עם בואו של כל אורח שחום או שחור מאסיה או מאפריקה. מעולם לא היתה שימחה גדולה יותר מאשר זו ש- קידמה את פניו של ארינו, ראש-ממשלת בורמה, בביקורו ההיסטורי בישראל.

השבוע שמחה המדינה עם בואו של אורח שחור שבא מן הכיוון הפוך: אי- בייור אייה, ראש משרד-המסחר בגאנה, שבא לדון על פתן סיוע ישראלי למדי- נה השחורה הצעירה ביותר באפריקה. מאחרי שימחה זו עמדה הרגשה פשו- טה, המקוננת בלבו של כל ישראלי בר- דעת: שגורל ישראל בעתיד תלוי בהצ- לחת המדינה לחדור למרחב האפריאסיא- תי, במאמציה להשתלב בו.

המנגינה הדו-עכבת. מזה שנים עוסק משרד-החזן הישראלי בנסיונות חוזרים ונישנים לתרגם תרגשה זו לשפת המע- שים המדיניים. וזהו אולי הפעולה החיר- בית ביותר של המישור הקופא על שמי- ריו בכל שאר השטחים.

ח"כ דודי הכהן כבש בשעתו את בורמה למען ישראל וטולל בונה. יעקב מרידור הבלקע את השער לחבש, כבש שם אחרי זה פולטיית ואת סיר הבשר. בימי משה שרת נתקע אפילו יחד ארעי בסודאן, ונק- שרו שם קשרים ראשוניים, שלא ניתנו לפירסום. המסע לכיבוש גאנה, שהתחיל לפני שנה, הוא חוליה רביעית ברשרת זו.

לרוע המזל, כל הנסיונות האלה מתחיי- לים בתרועות הצוצרה, אולם המנגינה דו- עכת בהדרגה.

האחיזה הישראלית בבורמה הצטמקה כי- מעט עד לאסס. למרות מסע-הרימום הניר- כחי של שימעון פרס ומשה דיין, סודאן ירדה מן הפרק. המושבה הישראלית בה- בש מתחסלת. רק גאנה, שבה נמצא המסע עדיין בשלב הראשון, עוד נראית מעודדת — אולם גם היא כבר התחילה בקשירת קשרים הדוקים עם מצריים, המנבאים שחורות לעתיד.

מה גורם למיפנה זה? בכל פעם עוברים היחסים תהליך אחיד. ברגע הראשון קר- פצת המדינה הזרה הצעירה על ההצעות הישראליות הנדיבות, כי ישראל מציעה שירותים מבחיר שאינו מבוסס על שום שיקול מיסחרי, אלא על שיקול פוליטי טהור. אולם בהדרגה תובר הלחץ הנגדי. ככל שהמדינה הזרה מתבססת, היא מבינה שאינה יכולה לעמוד נגד העולם האפרורי איסאתי המאוחד, הרואה בישראל בת- טיפוחים וגרורה של המערב, וגילוי אחי- רון של הקולוניאליזם האירופי. פאטה מזר-גאנה. מוסר-ההשכל של הפרשה הוא שבמאה ה-20 אין המיסחר הולך לפני הדגל, אלא מאחוריו. אייאס- שר להסתנן לתוך העולם האפריאסיאתי מבעד לדלת אחורית, ולזרוק באותה שעה אבנים בדת-הזוכית הקידמית שלה. הנסיונות המבורכים ביותר של מישור- החזן הישראלי לא ישאו פרי, כל עוד אר- תו מישרד עצמו תומך בצרפת ובאלג'יריה, מבקש ברית עם אמריקה ותומך בכל נסי- יון לבסס מחדש את הקולוניאליזם בער- לס. פיצול האישיות הפוליטית של ישראל

שושיית שלושת המיתרים
שמעון ישראלי, צבי בורודו ואריק לביא (ראה זימרה)